

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/141/2022
Identifikačné číslo spisu: 4019200470
Dátum vydania rozhodnutia: 27. júla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Michal Matulník
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4019200470.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): V. U., narodený X. Z. XXXX, bytom B. XXXX/XX, K., právne zastúpený: JUDr. Andrej Gara, advokát, Štefánikova 14, Bratislava, IČO: 30 850 436, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, IČO: 00 166 405, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PO/BEZ/2019/3670, O- 176/2019 zo dňa 10. júla 2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 26S/56/2019-127 zo 17. februára 2022, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Účastníkom konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.
Konanie na krajskom súde a predchádzajúci
stručný priebeh administratívneho konania

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 26S/56/2019-127 zo dňa 17. februára 2022 (ďalej taktiež „napadnutý rozsudok“) podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. PO/BEZ/2019/3670, O-176/2019 zo dňa 10. júla 2019 (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie“). Druhostupňovým rozhodnutím žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. 55/19/práv., IPNR_KHIP/ROZ/2019/3144 z 2. apríla 2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Prvostupňovým rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. uložil žalobcovi pokutu vo výške 5.000,- eur za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vyplývajúceho z ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“). Porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania prvostupňový správny orgán skutkovo vymedzil tak, že (i) žalobca porušil uvedený zákaz tým, že dňa 27. marca 2018 o 15:15 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby P. A., narodeného X. P. XXXX, bytom X. A. XXXX/XX, K. (ďalej len „p. A.“), ktorá fyzická osoba pre neho vykonávala závislú prácu spočívajúcu vo vykonávaní výkopových prác na pracovisku Priemyselný park Géňa, areál spoločnosti Arden Equipment Slovakia, Talianska ulica 3/5570, Levice (ďalej len „priemyselný park“), pričom s ňou mal založený pracovnoprávny vzťah (na základe dohody o pracovnej činnosti zo dňa 22. marca 2018), avšak nesplnil si povinnosť podľa osobitného predpisu [konkrétne povinnosť prihlásiť zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia sociálnej poisťovne podľa § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“)] a tým, že (ii) žalobca porušil uvedený zákaz, keď dňa 27. marca 2018 o 15:15 hod. využíval závislú prácu fyzických osôb - J. A., narodeného XX. Z. XXXX (ďalej len „p. A.“) a V. B., narodeného XX. P. XXXX (ďalej len „p. B.“), štátnych príslušníkov Ukrajiny - tretej krajiny, ktoré pre žalobcu vykonávali závislú prácu spočívajúcu vo vykonávaní výkopových prác na pracovisku priemyselný park, hoci neboli splnené podmienky na ich zamestnávanie podľa osobitného predpisu [konkrétne podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 5/2004 Z. z.“)].

2. Krajský súd v úvodnej časti kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku (časti I a II) opísal priebeh administratívneho konania a podstatu napadnutého (druhostupňového) rozhodnutia. Následne (v časti III) zhrnul argumentáciu žalobcu obsiahnutú v správnej žalobe a podstatné skutočnosti uvedené vo vyjadrení žalovaného, žalobnej replike a žalobnej duplike. V jadrovej časti napadnutého rozsudku (označenej ako „Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania a ich vyhodnotenie, právne posúdenie veci“) krajský súd podrobne posúdil všetky štyri žalobcom uvádzané žalobné dôvody, konkrétne: (i) prvý dôvod spočívajúci v tvrdení žalobcu, že závery žalovaného (o tom, že využíval závislú prácu p. A. a p. B.) sú v rozpore s obsahom administratívneho spisu, osobitne s dôkazmi predloženými žalobcom, ktoré majú svedčiť tomu, že tieto osoby mali byť zamestnancami českej spoločnosti KOLVAS s.r.o.; (ii) druhý dôvod spočívajúci v námietke nevykonania žalobcom navrhnutých dôkazov - vyžiadania si informácií týkajúcich sa povolenia na pobyt a pracovného povolenia p. A. a p. B. zo strany žalovaného; (iii) tretí dôvod spočívajúci v konštatovaní nesprávneho právneho posúdenia veci správnym orgánom dôvodeného tým, že medzi p. A., p. B. a žalobcom nebol vzťah nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnancov a nakoniec (iv) štvrtý dôvod týkajúci sa porušenia povinnosti žalobcu v súvislosti so zamestnávaním p. A., ktorý dôvod žalobca opieral o skutočnosť, že sa pri svojom súvisiacom postupe spoliehal na mediálne vystúpenia ministra Richtera a nesprávne poučenie zamestnancov Sociálnej poisťovne v Topoľčanoch, ktoré skutočnosti ho naviedli konať spôsobom rozporným so zákonom.

3. Krajský súd všetky štyri žalobcom uvádzané žalobné dôvody vyhodnotil ako nedôvodné. Vo vzťahu k prvému dôvodu za relevantné považoval najmä nasledovné skutočnosti: (i) obsah zápisníc o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku, ktoré zápisnice boli spísané pri výkone inšpekcie práce dňa 27. marca 2018 a v ktorých zápisniciach p. A. a p. B. (súc poučení) uviedli, že sa na práci dohodli so žalobcom, tento je ich zamestnávateľom a pre neho vykonávajú prácu; (ii) obsah oznámenia Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky z 13. júna 2018 o tom, že p. A. a p. B. nemajú na území Slovenskej republiky povolený žiadny druh pobytu; (iii) obsah oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany z 10. júla 2018 o tom, že ani žalobcovi, ani p. A. alebo p. B. nevydal povolenia na zamestnanie; (iv) skutočnosť, že zo žalobcom predloženého dôkazu - zmluvy o dielo uzatvorenej medzi žalobcom a českou spoločnosťou KOLVAS s.r.o. nevyplývajú žalobcom tvrdené skutočnosti, ktoré by sa mali týkať zamestnávania p. A. a p. B..

4. Vo vzťahu k druhému dôvodu krajský súd v podstatnom uviedol, že „...Inšpektorát práce preto správne v rámci dokazovania žiadal útvar Policajného zboru - oddelenie cudzineckej polície Nové Zámky o poskytnutie oznámenia len o skutočnostiach potrebných pre posúdenie naplnenia znakov objektívnej stránky daného správneho deliktu, ktorými z dôvodu výkonu štátnej správy na úseku pobytu cudzincov disponuje a nad rámec tohto sa nezaoberal otázkami, patriacimi do výlučnej pôsobnosti Policajného zboru v rámci plnenia úloh štátnej správy ...“. Pre posúdenie tretieho dôvodu (charakter vzťahu medzi pánmi A. a B. ako zamestnancami a žalobcom ako zamestnávateľom) krajský súd za relevantné v prvom rade považoval rovnaké skutočnosti ako tie, ktoré sa vzťahujú na prvý žalobný dôvod (vid vyššie). Krajský súd zdôraznil, že „... v administratívnom konaní vôbec nebolo preukázané, že štátni príslušníci tretej krajiny A. a B. boli vyslaní k žalobcovi na základe zmluvy o dielo uzavretej medzi ním a českou spoločnosťou KOLVAS s.r.o., ale práve naopak, v administratívnom konaní bolo jednoznačne preukázané, že uvedení štátni príslušníci tretej krajiny sa dohodli na vykonávaní prác priamo so žalobcom (a nie so žiadnym iným subjektom) ...“. Následne krajský súd venoval priestor podrobnejšej analýze znakov závislej práce, osobitne doktríne podriadenosti zamestnanca zamestnávateľovi, podporne pritom poukazujúc na ďalšie dôkazy nachádzajúce sa v administratívnom spise, v závere konštatujúc, že „... ani tretí žalobný dôvod nie je v danej veci naplnený.“.

5. Nakoniec krajský súd posúdil aj štvrtý žalobný dôvod týkajúci sa porušenia povinnosti žalobcu v súvislosti so zamestnávaním p. A. (ktorý rovnako, ako predchádzajúce tri žalobné dôvody, vyhodnotil ako nedôvodný) v podstatnom dôvodiac, že „Mediálne vystúpenie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, usmerňujúce stanoviská Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny či informácie poskytnuté Sociálnou poisťovňou ... nie sú formálnymi prameňmi práva.“. Krajský súd pritom poukázal na nevyvrátiteľnú domnienku o znalosti všetkého, čo bolo vyhlásené v zbierke zákonov, ktorá vychádza zo všeobecnej právnej domnienky ignorantia iuris non excusat.

6. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd s odkazom na ustanovenie § 175 ods. 1 v spojení s § 168 SSP a contrario tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu voči žalobcovi nevznikli také dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od neho spravodlivo požadovať.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

7. Proti napadnutému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. Dôvody kasačnej sťažnosti vymedzil odkazom na ustanovenie § 440 ods. 1 písm. g) SSP a § 440 ods. 1 písm. f) SSP. Po stručnom opise procesnej histórie a skutkových okolností vecí žalobca podrobnejšie odôvodnil jednotlivé, ním tvrdené, dôvody kasačnej sťažnosti, v podstatnom sa prekrývajúce so žalobnými bodmi artikulovanými v konaní pred krajským súdom (vid' bod 2 vyššie).

8. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP žalobca dôvodil, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci tak, že nesprávne aplikoval príslušné právne predpisy na skutkový stav paralelne tvrdiac, že „... celý spor vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu ... a následne nesprávne aplikovanej príslušnej právnej úpravy na daný skutkový stav ...“. Po tom, ako žalobca (v bodoch 3.7 a 3.8 kasačnej sťažnosti) vysvetlil potrebu posudzovania zmluvy o dielo (Smlouva o dílo) uzavretej medzi žalobcom ako objednávateľom a spoločnosťou KOLVAS s.r.o. ako zhotoviteľom dňa 22. januára 2018 (ďalej len „zmluva o dielo“) vo svetle čl. 4 ods. 1 písm. b) Nariadenia európskeho parlamentu a rady č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky a následne § 2586 a nasl. zákona č. 89/2012 Sp. občanský zákoník; vytkol žalobca krajskému súdu, že sa tento zmluvou o dielo nezaoberal dostatočne. V tejto súvislosti poukazoval najmä na podstatné náležitosti (a ich naplnenie) zmluvy o dielo v zmysle aplikovateľného (českého) právneho poriadku odmietajúc, že by „všeobecný“ charakter zmluvy o dielo (tak ako bol označený správnym orgánom) mohol mať vplyv na posudzovanie statusu p. A. a p. B.. Po stručnej analýze pojmu závislá práca (optikou ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z.

zákoník práce v znení neskorších predpisov) a následnom opise vzťahu pánov A. a B. k obchodnej spoločnosti KOLVAS, s.r.o. žalobca uzavrel, že „Prvostupňový správny orgán, Žalovaný a ani Krajský súd nebrali skutočnosť, že je to platný právny úkon (pozn. súdu - zmluva o dielo) do úvahy a na základe vyhlásenia a podpísanej zápisnice tvrdili, že osoby A. J. a B. V. spĺňajú všetky znaky závislej práce. Zo strany Krajského súdu v Nitre sa jednoznačne jedná o nesprávne právne posúdenie veci.“. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP žalobca taktiež namietal neprimeranosť sankcie k povahe skutkov kladených mu za vinu, odvolávajúc sa pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3Sžo/16/2009, 8Sžhk/1/2016, 6Sžo/314/2009 a 2Sžp/16/2011, akcentujúc (a vytýkajúc) pritom formalistický prístup krajského súdu pri posudzovaní významu jednak vyjadrení ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, jednak poučení zamestnancov Sociálnej poisťovne v Topoľčanoch.

9. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP žalobca dôvodil, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva (v kvalifikovanej miere) tým, že sa nedostatočne zaoberal námietkami žalobcu vznesenými v správnom konaní a v konaní pred krajským súdom. Namietal deficit odôvodnenia napadnutého rozsudku spôsobujúci jeho nepreskúmateľnosť tvrdiac, že „Krajský súd vec nesprávne právne posúdil a striktné formalisticky sa držal administratívneho spisu a ignoroval námietky Sťažovateľa ...“. Krajskému súdu taktiež vyčítal skutočnosť, že tento si mal postup správnych orgánov „vziať za svoj“ a odobriť, resp. že len prevzal argumentáciu žalovaného a prvostupňového správneho orgánu bez toho, aby sa vyrovnal s početnými námietkami a argumentami žalobcu.

10. V závere kasačnej sťažnosti žalobca označil ďalší kasačný dôvod odkazom na ustanovenie § 440 ods. 1 písm. h) SSP poukazujúc na „... názor vychádzajúci z rozhodnutí najvyšších súdnych autorít napr. IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 1735/07 alebo aj ÚS ČR v III. ÚS 150/99 ...“ namietajúc pritom formalistický prístup krajského súdu, ktorým sa mal krajský súd odkloniť „... od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, ktorá prílišný formalizmus odmieta ...“.

11. S poukazom na uvedené žalobca kasačnému súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žalobca žiadal o priznanie trov kasačného konania, ako aj konania na krajskom súde.

12. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním zo dňa 7. októbra 2022, v ktorom v podstatnom uviedol, že (i) z rozhodnutí správnych orgánov jednoznačne vyplýva, že tieto pri rozhodovaní vychádzali zo všetkých relevantných podkladov, ktoré boli zaobstarané pri výkone inšpekcie práce; (ii) všetky dôkazy boli v správnom konaní riadne vykonané a boli popísané v odôvodneniach rozhodnutí správnych orgánov; (iii) bolo preukázané, že žalobca mal s p. A. uzatvorenú dohodu o pracovnej činnosti, avšak si nesplnil svoju povinnosť zamestnávateľa prihlásiť p. A. do registra poisťencov a sporiteľov; (iv) bolo preukázané, že dňa 27. marca 2018 o 15:15 hod. na pracovisku v priemyselnom parku vykonávali p. A. a B. výkopové práce (závislú prácu) pre žalobcu; (v) zdôraznil, že v danom prípade je nedôvodná námietka žalobcu o neprimeranosti, neproporčnosti a neadekvátnosti uloženej pokuty, nakoľko uložená pokuta je minimálna zákonom ustanovená. V závere vyjadrenia navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

13. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo doručené žalobcovi dňa 15. novembra 2022 na vedomie.

III.

Právne posúdenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

III.A Procesný postup kasačného súdu

14. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej

odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ (žalobca) včas (§ 443 ods. 1 SSP), je prípustná (§ 439 SSP) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. júla 2023 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

III.B Aplikovateľné právne predpisy

16. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z., právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

17. Podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z., nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a neprihlásila ju do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra, najneskôr však do začatia kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ak kontrola začala do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra.

18. Podľa § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 82/2005 Z. z., nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu štátneho príslušníka tretej krajiny a nie sú splnené podmienky na jeho zamestnávanie podľa osobitného predpisu.

19. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z., zamestnávateľ môže zamestnávať len štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý a) je držiteľom modrej karty Európskej únie (ďalej len „modrá karta“), b) má udelený prechodný pobyt na účel zamestnania na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, c) má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt na účel zamestnania, ak osobitný predpis neustanovuje inak, d) má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny, e) má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má priznané postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte Európskej únie, ak osobitný predpis neustanovuje inak, alebo f) spĺňa podmienky podľa § 23a.

20. Podľa § 231 ods. 1 písm. b) zákona bod 1 č. 461/2003 Z. z., zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2, okrem zamestnanca v právnom vzťahu na základe ním určenej dohody o brigádnickej práci študentov podľa § 227a, na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca do ôsmich dní od zániku týchto poistení okrem zániku povinného nemocenského poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 ods. 3, zrušiť prihlásenie do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak poistný vzťah podľa § 20 nevznikol, a oznámiť zmeny v údajoch uvedených v § 232 ods. 2 písm. a) až c).

21. Podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z., inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur.

III.C Skutkové východiská

22. Najvyšší správny súd mal z obsahu súdneho spisu, resp. z obsahu administratívneho spisu za preukázané, že: (i) inšpektori práce Inšpektorátu práce Nitra vykonali dňa 27. marca 2018 inšpekciu práce u žalobcu na pracovisku priemyselný park, ktorá inšpekcia bola zameraná na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania; (ii) počas predmetnej inšpekcie boli na pracovisku kontrolované tri fyzické osoby, konkrétne p. A., p. A. a p. B., s ktorými osobami boli spísané zápisnice o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku (ďalej taktiež „zápisnice“ alebo jednotlivo „zápisnica“); (iii) p. A. v zápisnici o. i. uviedol, že jeho zamestnávateľom je žalobca; v deň inšpekcie (27. marca 2018) pracuje od 9:00 hod; robí výkopové práce a na práci sa dohodol so žalobcom; (iv) p. A. v zápisnici o. i. uviedol, že jeho zamestnávateľom je žalobca; v deň inšpekcie (27. marca 2018) pracuje od 8:30 hod; robí výkopové práce; pracovnú zmluvu/dohodu o práci vykonanej mimo pracovného pomeru alebo iný právny vzťah neuzatváral; platený je „od úkolu“; na práci sa dohodol so žalobcom; pričom zároveň vyhlásil, že rozumie slovenskému jazyku a otázkam, ktoré mu boli v zápisnici položené; (v) p. B. v zápisnici o. i. uviedol, že jeho zamestnávateľom je žalobca; v deň inšpekcie (27. marca 2018) pracuje od 8:30 hod; robí výkopové práce; pracovnú zmluvu/dohodu o práci vykonanej mimo pracovného pomeru alebo iný právny vzťah neuzatváral; ako odmenu za vykonanú prácu si predbežne dohodol 5 eur/hod.; na práci sa dohodol so žalobcom; pričom zároveň vyhlásil, že rozumie slovenskému jazyku a otázkam, ktoré mu boli v zápisnici položené; (vi) žalobca a p. A. uzavreli dňa 22. marca 2018 dohodu o pracovnej činnosti, v ktorej bol špecifikovaný predmet (pracovná úloha) ako „pomocné práce podľa potrieb zamestnávateľa a pokynov nadriadeného“ a bola uzavretá od 23. marca 2018 na dobu určitú do 30. apríla 2018; (vii) žalobca v podaní označenom ako „Vyjadrenie k zisteniam kontroly Inšpektorátu práce“ zo dňa 3. apríla 2018 vo vzťahu k p. A. a B. predložil zmluvu o dielo a vo vzťahu k p. A. uviedol, že „Zamestnankyňa našej firmy, pani F.Á. B., ktorá má na starosti personálne záležitosti, bola v ten deň na celodennom ošetrovaní so svojim chorým synom, preto nemohla nového zamestnanca ihneď prihlásiť.“; (viii) žalobca v priebehu konania na podporu svojho tvrdenia o tom, že p. A. a p. B. sa v priemyselnom parku nachádzali a vykonávali práce z dôvodu vzťahu k spoločnosti KOLVAS s.r.o. predložil zmluvu o dielo; faktúru č. 120318 dodávateľa KOLVAS s.r.o. a odberateľa žalobcu, vystavenú dňa 1. júna 2018, s popisom „Fakturuje vám provedene svařečské práce, dle smlouvy o dílo v měsíce březen roku 2018. Cena dohodou“, na sumu 2.329,80 eur (ďalej len „faktúra č. 120318“) a príjmový pokladničný doklad na uvedenú sumu; (ix) Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany v podaní označenom ako „Žiadosť o poskytnutie informácie - odpoveď“ zo dňa 10. júla 2018 prvostupňovému správneému orgánu oznámil, že nevydal povolenia na zamestnanie p. A. a p. B.; (x) Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky v podaní zo dňa 13. júna 2018 adresovanom prvostupňovému správneému orgánu tomuto o. i. oznámil, že „Po predvedení bola menovaným cudzincom zistená totožnosť na základe predložených cestovných dokladov, ktoré osobne priniesol pán V.J. U.. Následne bola vykonaná lustrácia v informačných systémoch PZ ako aj kontrola oprávnenosti pobytu na území SR. Lustráciou bolo zistené, že menovaní cudzinci nemajú na území SR povolený žiadny druh pobytu.“; (xi) žalobca prevzal protokol o výsledku inšpekcie práce (v ktorom boli identifikované nedostatky bližšie opísané v následných rozhodnutiach správnych orgánov) dňa 25. júla 2018 (ďalej taktiež „protokol“); (xii) žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadril k protokolu podaním z 1. augusta 2018, v ktorom uviedol, že „V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti konštatujeme, že Klient uznáva, že p. A. do príslušných registrov Sociálnej poisťovne prihlásil dodatočne, avšak spravujúc sa nesprávnym poučením zamestnancov Sociálnej poisťovne v Topoľčanoch, vychádzajúc z mediálneho vystúpenia ministra Richtera. Akonáhle však zistil existenciu prihlasovacej povinnosti, túto okamžite splnil. V prípade p. A. a p. B. Klient odmieta akékoľvek porušenia právnych predpisov. Uvedené osoby si riadne „objednal“ od spoločnosti KOLVAS, s.r.o. na základe uzatvorenej Zmluvy o dielo zo dňa 22.01.2018, ktorá zodpovedala za všetky pracovné a iné povolenia uvedených osôb.“; (xiii) prvostupňový správny orgán následne rozhodol prvostupňovým rozhodnutím a žalovaný druhostupňovým rozhodnutím tak, ako je uvedené v bode 1 tohto odôvodnenia vyššie.

III.D Vymedzenie predmetu právneho posúdenia

23. Vychádzajúc jednak zo žalobcom uvádzaných kasačných dôvodov (viď body 7 až 10 vyššie), žalobných bodov uvádzaných žalobcom v konaní pred krajským súdom (viď bod 2 vyššie) a v neposlednom rade zo skutkových východísk sumarizovaných v bode 22 vyššie, najvyšší správny súd v ďalšom posudzoval dva skutkovo (čo do porušenia povinnosti žalobcu) odlišné prípady porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. zo strany žalobcu, ktoré boli identifikované inšpekciou práce dňa 27. marca 2018. V prvom prípade išlo o porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania p. A. podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z., ktorého podstata tkvela v tom, že žalobca, ako zamestnávateľ neprihlásil p. A. do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu (pozri § 231 ods. 1 písm. b/ zákona bod 1 č. 461/2003 Z. z.) na prihlásenie do tohto registra, najneskôr však do začatia kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Porušenie povinnosti žalobcu podľa § 231 ods. 1 písm. b) zákona bod 1 č. 461/2003 Z. z., a teda aplikácia ustanovenia § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. v priebehu konania sporná (vo svojej podstate) nebola; ostatne žalobca vo svojom vyjadrení k protokolu z 1. augusta 2018 sám uviedol, že „... p. A. do príslušných registrov Sociálnej poisťovne prihlásil dodatočne ...“ resp. v inom svojom podaní uviedol, že „Zamestnankyňa našej firmy, pani F. B., ktorá má na starosti personálne záležitosti, bola v ten deň na celodennom ošetrovaní so svojim chorým synom, preto nemohla nového zamestnanca ihneď prihlásiť.“. V tejto súvislosti možno taktiež poukázať na skutočnosť, že žalobca a p. A. dohodu o pracovnej činnosti uzavreli dňa 22. marca 2018 (štvrtok) s nástupom na výkon práce 23. marca 2018 (piatok), inšpekcia práce bola vykonaná dňa 27. marca 2018 (utorok), príslušný registračný list - prihláška do Sociálnej poisťovne bol prijatý dňa 28. marca 2018 (deň nasledujúci po začiatku kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania) s tým, že ako dátum vzniku poistenia v ňom bol uvedený 23. marec 2018. Žalobca porušenie svojej povinnosti (ktoré porušenie nespochybňoval) odôvodňoval v podstatnom tým, že (i) sa spravoval „nesprávnym poučením zamestnancov Sociálnej poisťovne v Topoľčanoch“ a zároveň (ii) že vychádzal „z mediálneho vystúpenia ministra Richtera“; to všetko s dôvetkom „Akonáhle však zistil existenciu prihlasovacej povinnosti, túto okamžite splnil.“.

24. V súvislosti s posudzovaním porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania p. A. kasačný súd ustálil, že má za nesporný skutkový stav, tak ako bol zistený konajúcimi orgánmi verejnej správy s tým, že v podstatnom ani žalobca takto zistené skutočnosti nespochybňoval. Kasačný súd sa tak v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami orgánov verejnej správy ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach týchto orgánov nezistil žiadne relevantné zlyhanie. Správne rozhodnutia oboch inštancií obsahujú všetky náležitosti, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, v odôvodnení orgány verejnej správy uviedli skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnali s návrhmi a námietkami žalobcu a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Vo svetle uvedeného považuje kasačný súd zistenie skutkového stavu na posúdenie veci za dostačujúce. Kasačný súd uvádza, že rovnako má za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal krajský súd v preskúvanom rozhodnutí (napadnutom rozsudku). Kasačný súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozsudku. Najvyšší správny súd považoval právne posúdenie krajského súdu (v označenej súvislosti - nelegálne zamestnávanie p. A.) obsiahnuté najmä v bodoch 45 až 52 napadnutého rozsudku za komplexné, zmysluplné, zodpovedajúce, resp. reflektujúce na všetky žalobcom vznesené výhrady a námietky, opierajúce sa pritom o relevantnú normu, ktorú krajský súd správne interpretoval. V tomto duchu najvyšší správny súd len potvrdzuje záver (v podstatnom vychádzajúci z argumentácie/odôvodnenia krajského súdu, ktoré už kasačný súd neopakuje) o bezvýznamnosti žalobcom tvrdených skutočností (o tom, že sa spoliehal na ním tvrdené nesprávne poučenie zamestnancov Sociálnej poisťovne, resp. na medializované vyjadrenia člena vlády) na posudzovanie porušenia povinnosti žalobcu podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. Ostatne aj samotná argumentácia žalobcu v kasačnej sťažnosti je v tomto smere značne rozporuplná, keď žalobca na jednej strane „... rešpektuje právnu domnienku ignoratia iuris non excusat, ktorá vychádza aj z ustanovenia § 15 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky ...“ zároveň (bezprostredne nato) však namieta, že „... sanestotožňuje s formalistickým prístupom Krajského súdu, ktorý uvádza, že vyhlásenie ministra práce nie je

formálnym prameňom práva ...“. Nezostáva teda než prisvedčiť krajskému súdu, keď tento, posudzujúc porušenie povinnosti žalobcu podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z., nepovažoval za akokoľvek relevantné tvrdenie žalobcu o spoľahnutí sa na ničím nepreukázané „poučenie“ zamestnancov Sociálnej poisťovne v Topolčanoch alebo na mediálne vystúpenia ministra. Naopak, pokiaľ by krajský súd uvedené tvrdené skutočnosti (za daného skutkového a právneho stavu) vyhodnotil ako relevantné, nebodaj majúce vplyv na výrok napadnutého rozsudku, atakoval by tým jeden zo základných princípov demokratického právneho štátu, princíp legality.

25. Odkazujúc na skutočnosti uvedené v bodoch 23 a 24 vyššie, najvyšší správny súd vyhodnotil žalobcom uvádzané dôvody kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP, vo vzťahu k preukázanému porušeniu zákazu nelegálneho zamestnávania p. A. a s tým súvisiacej argumentácie žalobcu ako nedôvodné.

26. V druhom prípade išlo o porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania p. A. a p. B. podľa § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 82/2005 Z. z., ktorého podstata tkvela v tom, že žalobca, ako zamestnávateľ využíval závislú prácu štátneho príslušníka (štátnych príslušníkov) tretej krajiny (Ukrajiny), pričom neboli splnené podmienky na jeho (ich) zamestnanie podľa osobitného predpisu (§ 21 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z.). Odkazujúc na bod 22 vyššie najvyšší správny súd rekapituluje, že v priebehu konania nebolo sporným, že (i) p. A. a p. B. sa dňa 27. marca 2018 nachádzali v priemyselnom parku a vykonávali tam práce „pre žalobcu“ (poz. súdu: vzťah žalobcu a týchto osôb je predmetom ďalšieho posúdenia nižšie); (ii) čo sa týka charakteru prác, išlo o výkopové práce; (iii) p. A. a p. B. nemali na území Slovenskej republiky povolený žiadny druh pobytu; (iv) p. A. a p. B. nedisponovali (nebolo im udelené) povolením na zamestnanie. Zásadnou spornou otázkou bolo, či žalobca dňa 27. marca 2018 využíval závislú prácu p. A. a p. B. (tak ako bola táto skutočnosť konštatovaná v rozhodnutiach správnych orgánov), alebo či tieto osoby vykonávali činnosť pre obchodnú spoločnosť KOLVAS, s.r.o. z Českej republiky (tak ako tvrdí žalobca), s ktorou mal žalobca uzavretú zmluvu o dielo. Správne orgány (rovnako ako krajský súd) pri formulácii ich záverov vychádzali jednak z preukázaných a nenamietaných skutočností (výkon výkopových prác p. A. a p. B. v priemyselnom parku dňa 27. marca 2018; neexistencia príslušného povolenia na pobyt, resp. povolenia na zamestnanie týchto pánov), jednak vychádzali z obsahu zápisníc o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti týchto osôb na pracovisku. Obe osoby v predmetných zápisniciach za zamestnávateľa (resp. osobu, pre koho prácu vykonávajú) označili žalobcu, pričom uviedli, akú odmenu za vykonanú prácu si dohodli („úkolovú“, resp. 5,- eur za hodinu). Zo zápisníc ani z akejkoľvek inej listiny, ktorá je súčasťou administratívneho alebo súdneho spisu nevyplýva, že by p. A. alebo p. B. kedykoľvek po vykonaní inšpekcie práce tieto svoje tvrdenia popreli, korigovali alebo upresnili, prípadne, že by čo i len v náznaku zmienili či už spoločnosť KOLVAS, s.r.o. alebo akýkoľvek iný subjekt, vzťah (akýkoľvek) ku ktorému mal odôvodňovať ich prítomnosť v priemyselnom parku.

27. Prirodzený záver (vychádzajúci z vyššie uvedeného) o tom, že žalobca dňa 27. marca 2018 v priemyselnom parku využíval závislú prácu p. A. a p. B., spochybňoval žalobca tvrdením, že páni A. a B. boli zamestnancami spoločnosti KOLVAS, s.r.o. (tvrdenie, že „Spoločnosť KOLVAS svoj záväzok zo zmluvy o dielo splnila prostredníctvom dvoch svojich zamestnancov, ktoré mali vykonávať objednané dielo na určenom pracovisku v zmysle zmluvy o dielo. Za riadne splnenie svojho záväzku zo zmluvy o dielo spoločnosť KOLVAS Sťažovateľovi vystavila faktúru č. 120318 zo dňa 01.06.2018 na sumu 2.329,80,- EUR.“ - bod 3.2 in fine kasačnej sťažnosti), ktoré tvrdenie dokumentoval v podstatnom zmluvou o dielo, faktúrou č. 120318 a s ňou súvisiacim príjmovým pokladničným dokladom. Nutné je však poukázať na skutočnosť, že ani zmluva o dielo, ani faktúra č. 120318 a ani príjmový pokladničný doklad (či už sami osebe alebo vo vzájomnej spojitosti) akýkoľvek vzťah k osobám p. A. alebo p. B. nedokumentujú o nič viac, ako vzťah k akejkoľvek inej tretej osobe (akejkoľvek národnosti), resp. nedokumentujú ani možné vylúčenie participácie akejkoľvek osoby (štátneho príslušníka tretej krajiny). Inými slovami, žalobcom predložené listiny (vychádzajúc výlučne z ich obsahu) bez „sprievodného“ tvrdenia, a teda bez ich interpretácie zo strany žalobcu nemajú vo vzťahu k prejednávanej veci relevantnú výpovednú hodnotu. Žalobcom označené listinné dôkazy sami osebe (zmluva o dielo; faktúra č. 120318) nemajú zrejmy (alebo akýkoľvek viditeľný) vzťah k

prejednávanej veci, proximitu s ňou robí len interpretácia týchto listín žalobcom, ktorá sa však nezakladá ani tak na ich znení, ako na žalobcom tvrdených skutkových súvislostiach. Tieto skutkové súvislosti však žalobca inými dôkazmi nepodporuje. Za zmienku v tejto súvislosti stojí taktiež (i) skutočnosť, že p. A. a p. B. v priemyselnom parku vykonávali výkopové práce, pričom faktúra č. 120318 sa (podľa popisnej časti) vzťahuje na práce zvéračské; (ii) skutočnosť, že podľa osobitného ustanovenia čl. V ods. 10 zmluvy o dielo žalobca nezaistoval uzamykateľné priestory a ochranu majetku zhotoviteľa (firmy KOLVAS, s.r.o.) a zmluva o dielo žiadnu zmienku o zabezpečovaní potrieb „zamestnancov“ zhotoviteľa neobsahovala; žalobca však disponoval s cestovnými dokladmi p. A. a p. B. (viď podanie Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky zo dňa 13. júna 2018, v ktorom sa o. i. uvádza „... bola menovaným cudzincom zistená totožnosť na základe predložených cestovných dokladov, ktoré osobne priniesol pán V. U.“) alebo (iii) skutočnosť, že to bol žalobca, ktorý p. A. a p. B. pridieval prácu (ostatne to dokumentuje aj vyhlásenie žalobcu vo vyjadrení k protokolu z 1. augusta 2018, v ktorom právny zástupca žalobcu uviedol „... Klient mal mnohokrát komplikácie so zadávaním pracovných úloh týmto osobám.“; N.B. podľa protokolu, resp. zápisníc mali p. A. a p. B. pracovať v priemyselnom parku pre žalobcu dňa 27. marca 2018 „prvý deň“, pričom sa malo jednáť o výkopové práce), pričom však v súvislosti s pridávaním práce, pokynmi, resp. akýmikoľvek dojednaniami súvisiacimi s výkonom práce zmienka o akomkoľvek inom subjekte absentuje. Záver vyjadrený v predchádzajúcej vete (o absencii zmienky akéhokoľvek iného „zamestnávateľského“ subjektu s výnimkou žalobcu) je možné vnímať taktiež v kontexte s vyhláseniami p. A. a p. B. obsiahnutými v zápisniciach, ktoré vyhlásenia sa týkali výšky dojednanej odmeny za vykonanú prácu a subjektu, s ktorým si títo páni mzdové podmienky dohodli.

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného kasačný súd konštatuje, že nevzhladol žiaden z dôvodov prezentovaných žalobcom za dôvodný, v dôsledku čoho by mal pristúpiť k zrušeniu kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku. Čo sa týka dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP (teda, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), ktorý dôvod mal spočívať v tom, že krajský súd v nedostatočnej miere vykonal dokazovanie, považoval najvyšší správny súd uvedenú námietku za nedôvodnú. Vychádzajúc z vyššie uvedeného sa kasačný súd stotožnil s vyhodnotením žalobcom predložených dôkazov (najmä zmluvy o dielo a faktúry č. 120318) tak, ako toto prezentoval krajský súd, teda, že uvedené dôkazy nie sú spôsobilé spochybníť záver o tom, že p. A. a p. B. vykonávali závislú prácu pre žalobcu. Skutočnosť, že krajský súd dôkazy vyhodnotil inak, ako by si žalobca prial, neznamená, že tieto dôkazy súd nevyhodnocoval. Pokiaľ naopak žalobca žiadal, aby prvostupňový správny orgán „kontaktoval príslušné orgány Českej republiky“ (viď str. 4 predposledný odsek správnej žaloby), kasačný súd súvisiacu „pasivitu“, či už správnych orgánov alebo krajského súdu vnímal vo svetle iných žalobcom tvrdených skutočností [napr. výrok „Uvedené osoby mali (pravdepodobne) pracovný pomer založený so spoločnosťou KOLVAS, s.r.o. a prácu vykonávali de iure pre túto spoločnosť.“ (str. 6 správnej žaloby) alebo „P. A. a p. B. boli pravdepodobne v zamestnaneckom vzťahu s českou spoločnosťou KOLVAS, s.r.o. ...“ (str. 4 správnej žaloby)] a nepovažoval ju za nesprávny procesný postup znemožňujúci žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pokiaľ ani žalobca (právne zastúpený), súc v zmluvnom vzťahu so spoločnosťou KOLVAS, s.r.o., nebol schopný jasne artikulovať svoje tvrdenie o povahe vzťahu p. A. a B. k uvedenej spoločnosti, nemohla byť nesprávnym procesným postupom absencia aktivity správneho orgánu vedúca k potvrdeniu alebo vyvráteniu takéhoto dohadu (alebo možnosti). Odôvodnenie krajského súdu teda podľa názoru súdu kasačného poskytuje vyčerpávajúce závery, spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem, ktoré vytvárajú právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Kasačný súd sa s prezentovaným právnym názorom krajského súdu plne stotožňuje, považujúc ho za vecne správny majúci oporu vo vykonanom dokazovaní.

29. K námietke týkajúcej sa výšky uloženej sankcie má kasačný súd za to, že správny orgán prvého stupňa uložil sankciu za nespochybniteľne spáchané administratívne delikty (vo vzťahu k trom osobám) na spodnej hranici stanovenej ustanovením § 19 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. a výšku sankcie riadne odôvodnil. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti záveru krajského súdu, že s „... príslušné orgány verejnej správy boli podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona o inšpekcii práce

povinné žalobcovi uložiť pokutu, a to minimálne vo výške 5.000,- eur ...“ (bod 52 napadnutého rozsudku) nie je možné nič vytknúť a kasačný súd sa s ním stotožnil.

30. Na záver sa najvyšší správny súd zaoberal aj ostatným kasačným dôvodom [dôvodom kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP], ktorý žalobca v podstatnom odôvodnil tým, že v napadnutom rozsudku krajského súdu vzhladol formalistický prístup, ktorý opísal nasledovne „ Formalistický prístup k veci Krajským súdom v Nitre, ktorý absolútne nezohľadnil skutkové a právne okolnosti v prospech Sťažovateľa, ale v plnom rozsahu prevzal za svoj postup správnych orgánov smerujúci k potrestaniu Sťažovateľa ...“ (bod 3.46 kasačnej sťažnosti). Následne žalobca, odkazujúc pritom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Českej republiky (sp. zn. IV. ÚS 192/08; IV. ÚS 1735/07 alebo III. ÚS 150/99), dôvodil, že z tejto judikatúry vychádza opakovane vyslovovaný právny názor kasačného súdu zhutnený do myšlienky, že prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem vedúci k nespravodlivému záveru potom znamená porušenie základných práv. Vyššie uvedené dve tvrdenia (teda tvrdenie o formalistickom prístupe krajského súdu a tvrdenie o ustálenej judikatúre kasačného súdu kvalifikujúcej formalistický prístup ako porušenie základných práv) žalobca vcelku lineárne premostil do záveru, že „Takýmto formalistickým prístupom sa Krajský súd v Nitre odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, ktorá prílišný formalizmus odmieta, a naplnil tak kasačný dôvod v zmysle ust. § 440 ods. 1 písm. h) SSP.“.

31. Najvyšší správny súd uvádza, že dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP (vymedzený porušením zákona zo strany správneho súdu tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu) zakladajúci jej prípustnosť, primárne slúži na zabezpečenie jednotnej interpretácie zákonov, a teda k dosiahnutiu jednoty uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch (pozri napr. Baricová, J., Fečík, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2018, 1618 s.). V uvedenom je vyjadrená ochrana princípu právnej istoty ako jedného zo základných princíпов demokratického právneho štátu implicitne obsiahnutého v č. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Jadrom tohto princípu je odôvodnené očakávanie subjektov práva, že „ ... príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať“ (pozri napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09, III. ÚS 190/2016). Právna istota pri interpretácii a následnej aplikácii práva spočíva v tom, že „ ... na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď.“ (pozri napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Takýto prístup vedie k zabezpečeniu istoty účastníka konania, že v jeho prípade bude rozhodnuté obdobne ako v podobnom prípade v minulosti. Účastník konania tak môže predvídať rozhodnutie vo svojej veci aj s ohľadom na predchádzajúce rozhodnutia v podobných prípadoch. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pre posudzovanie prípustnosti kasačnej sťažnosti z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP je nutné skúmať „podobnosť vecí“, konkrétne podobnosť prejednávanej veci a veci skôr rozhodnutej (ustálene judikovanej kasačným súdom). Aby mohla byť podobnosť skúmaná, musí byť táto v prvom rade artikulovaná, vymedzená resp. opísaná. Vymedzenie „podobnosti vecí“ je, vychádzajúc z ustanovenia § 445 ods. 1 písm. c) SSP, povinnosťou sťažovateľa. Jeho prípadné zlyhanie v tejto oblasti (teda absencia alebo nedostatočné vymedzenie „podobnosti vecí“) spôsobuje deficit kasačnej sťažnosti v zmysle nenaplnenia podstatných náležitostí kasačnej sťažnosti podľa § 445 ods. 1 písm. c) SSP [neuvedenie sťažnostného bodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP] a je nutné na kasačnú sťažnosť (v zodpovedajúcej časti) trpiacu vyššie opísaným defektom nahliadať ako na neprípustnú podľa § 439 ods. 3 písm. a) SSP.

32. V súvislosti s vymedzením „podobnosti vecí“ sa natíska výrok H. L. A. Harta, že „ ... aj keď býva formulácia „Posudzuj podobné prípady podobne a odlišné prípady odlišne“ ústredným prvkom predstavy spravodlivosti, je sama osebe táto formulácia nedostatočná a dokiaľ ju nedoplníme, nemôže poskytovať žiaden určitý návod konania. Je tomu tak preto, že jednotlivci v akejkoľvek skupine sú si v niektorých ohľadoch navzájom podobní a v iných zase odlišní a pokiaľ nestanovíme, aké podobnosti a aké rozdiely sú relevantné, zostane veta „Posudzuj podobné prípady podobne“ iba prázdnu formou“. (Hart, H.L.A. Pojem práva. Praha : PROSTOR, 2010, 161 s.). Z naznačenej podstaty veci teda vyplýva potreba zaoberať sa kritériami podobnosti. Za normatívne stanovený obsahový návod v procese

identifikácie „podobnosti vecí“ je nutné vnímať ustanovenie § 440 ods. 2 prvá veta SSP, v zmysle ktorého dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Podobnosť vecí, pre potreby aplikácie ustanovenia § 440 ods. 1 písm. h) SSP, teda treba posudzovať optikou „právneho posúdenia vecí“. Pre potreby obsahového vymedzenia pojmu „právne posúdenie“ možno poukázať na jeho vcelku komplexnú formuláciu, ktorú najvyšší súd artikuloval nasledovne „... riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/27/2019 zo 14. marca 2019).

33. Vzhľadom na značne simplexný spôsob vyjadrenia kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP žalobcom (viď bod 30 vyššie) najvyšší správny súd pre potreby posúdenia prejednávanej veci len stroho konštatuje (bez nutnosti dôslednejšieho rozvinutia úvah vyššie), že vymedziť „podobnosť vecí“ bez aspoň bazálnej artikulácie skutkovej otázky (quaestio facti), ale najmä právnej otázky (quaestio iuris), ktoré otázky boli riešené jednak vo veci prejednávanej a jednak vo veci „referenčnej“ (judikovanej - predstavujúcej ustálenú rozhodovaciu prax) jednoducho nemožno. Inými slovami, právne posúdenie vecí musí byť špecifikované v oboch prípadoch dostatočne konkrétne na to, aby mohli byť tieto prípady porovnané. Za dostatočne konkrétny popis kolidujúcich právnych posúdení však nemožno považovať iba označenie princípu artikulovaného v ustálenej rozhodovacej praxi (hoc aj odkazom na príslušné rozhodnutia) a následné konštatovanie, že tento princíp bol preskúmaným rozhodnutím porušený. Opačný výklad by totiž viedol k tomu, že kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP by z taxatívneho výpočtu dôvodov kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 SSP robil výpočet de facto demonštratívny.

34. Na základe vyššie uvedeného kasačný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa je vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutočného stavu správnym orgánom a správne právne posúdené. Preto, ak krajský súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch inštancií a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a práv žalobcu, tento jeho názor považoval aj kasačný súd za správny.

35. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP (a contrario) a vzhľadom na neúspech žalobcu v kasačnom konaní nepriznal právo na náhradu trov vynaložených v tomto konaní; zároveň kasačný súd nevidel dôvod na postup podľa § 168 SSP.

36. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

